

THEATER Vlaamse theatermaker Lucas de Man fileert met humor en bittere ernst de dilemma's van de varkensboeren

'Wij, Varkenland' gaat onder de huid

Het is onrustig onder de varkenshouders. De kosten moeten omlaag, anders overleven ze niet. 'Wij, Varkenland' gaat over de dilemma's van de varkensboeren.

door **Caspar Cillekens**

Ze heeft de tranen in haar ogen. Zo geëmotioneerd is Grieta (63) na afloop van *Wij, Varkenland*. Zo herkenbaar, zegt de echtgenote van varkenshouder Karel Gootjes. Neem nu die scène waarin Jan, de oudere broer van verteller Stijn, op het punt staat in de stal de hand aan zichzelf te slaan. Hij heeft de spuit met een middel voor chemische castratie voor de varkens al in zijn nek geplaatst als plots de biggen en de varkens beginnen te krijen. Jan besluit verder te ploeteren als varkensboer.

Hoe vaak, zegt Grieta, heeft ze haar kinderen verboden naar de stal te gaan. Bang dat ze was dat haar man Karel, in zijn strijd om het hoofd boven water te houden, zichzelf iets aangedaan zou kunnen hebben.

Karel (70) heeft het ook even niet. Tijdens de vijftig minuten durende solo van de Vlaamse theatermaker Lucas de Man hebben Grieta en Karel elkaar wel meer dan één keer de hand vastgehouden.

Wij, Varkenland is niet alleen de bezitters van Varkenspaleis Gootjes onder de huid gegaan. Ook de tachtig bezoekers in de loods van het zeugenbedrijf/varkensboerderij in Wessem worden naarmate de door het Limburg Festival geprogrammeerde voorstelling duurt steeds stiller. Waar ze in het begin van de voorstelling nog kunnen lachen

Ridder Stijn (Lucas de Man) en schildknaap Ivo. Op de achtergrond het echtpaar Gootjes.

foto **John Peters**

om de grollen van Stijn - 'Ridder Stijn vecht voor mens en dier' - vergaat hen het lachen als Stijn na jaren afwezigheid terugkeert op de boerderij. Broer Jan trekt het niet meer, vermalen tussen vrouw Jannie en de bank.

Vader Rudi begon ooit met één varken en één koe om door te groeien

naar twintig koeien en varkens om uiteindelijk alleen nog maar met varkens en de verbouw van frezen (Vlaams voor aardbeien) door te gaan. 'Voor varkens en frezen moet je bij Van Acker wezen', is het motto van Stijns vader.

Stijn heeft niet veel op met de varkenshouderij. Als kind gruwde hij er

van als zijn vader een big, die niet snel genoeg een tepel van zijn moeder vindt, de nek omdraait. Want, zo zegt vader Rudi, de big zou toch niet kunnen overleven.

Stijn wil de wereld in. Als ridder Ivanhoe, zijn jeugdidoel, ten strijde trekken. Samen met Ivo, het 'speciaaltje' uit de varkensstal. Kleine

Ivo is de 'baasbiggen' te slim af. Dat moet mijn schildknaap worden, besluit Stijn.

Met weinig theatrale middelen (een projectiewand, zwaard, koffer) maakt De Man een ontroerende voorstelling waarin de dilemma's van de varkenshouders aan bod komen. Meer ruimte voor dieren, meer duurzaamheid betekent weer meer krediet opnemen. De overheid schroeft de eisen op, de bank in haar kielzog meetrekkend. De boer wordt voor het blok gezet: uitbreiden om te overleven. Maar, zo zegt Karel, als ik van 160 zeugen naar 260 moet, „kunnen die 160 zeugen dat niet betalen”.

De Gootjes houden binnenkort op met het zeugenbedrijf. Ze gaan nog wel door met de varkens. Hoe ze de afbetaling rond krijgen, weten ze nog niet.